

VIDA OLOTINA

REVISTA SETMANAL NACIONALISTA

Donatiu de l'Ajuntament

1211169.

ANY II

NÚM. XXII

OLOT, 3 FEBRER DE 1916

Josep M. de Sureda

Per subscripció i anuncis, i tota correspondència en general, adreçar-se a:
Gerent de VIDA OLOTINA: «Lliga Regionalista», OLOT

CONDICIONS

Suscripció. 1 pesseta trimestre.
Número solt 10 cèntims.

ANUNCIS { Una plana. 5 pessetes
Meitat de plana. 3 »
Quart de plana 2 »
Octau de plana 1'50 »

DESCOMPTES

Per 6 insercions, el 10 %; per 12, el 25 % i per 24, el 50 %

ESQUELES MORTUORIES { Una plana. 6 pessetes
Meitat de plana 4 »

Pagos a la bestreta

OBRES DE DONYA MARIA MONTESSORI

: : : Método de la Pedagogia Científica : : :
aplicado a la Educación de la Infancia

1 volum, tela, Ptes. 7'50
» rústica, » 6'00

== Manual Práctico del Método Montessori ==

1 volum, tela, Ptes. 4

Els millors llibres d'orientació pedagògica.

Els millors llibres d'educació moderna.

Les comandes a la

CASA EDITORIAL ARALUCE

CORTS CATALANES, 392.-BARCELONA

VIDA OLOTINA

REVISTA SETMANAL NACIONALISTA

ANY II NÚM. XXII

OLOT, 3 FEBRER DE 1916

NOSTRA LLENGUA VIU

L'any 1285, quan s'estava preparant a l'altre cantó dels Pirineus la invasió de Catalunya per l'exèrcit de Felip l'Ardit, Bernat d'Auriac anunciava en un sirvantès la desaparició de la llengua catalana retuda per la francesa:

E'ls catalans estregz cortés
Veyran les flors, flors d'onrada semensa
Et auziran dire per Aragó
«Oil et Nenil» en luec d'«Oc» e de «No».

Aleshores no feia encara un segle que la causa meridional, la civilització nacional dels pobles de llengua d'oc, havia estat ferida de mort en la batalla de Muret. La branca provençal, en efecte, es troba totseguit en el ple de la seva devallada, mentre que la llengua d'oïl sa dominadora devé parlar nacional d'un estat poderós. Quan la catalana res havia de tèmer de la francesa, perquè ella anava seguint la sort de nostres armes. La política d'expansió marítima dels comtes-reis la portaria a les costes mediterrànies, cinc de les quals, com ha fet observar En Rubió i Lluch, parlen, en el XIV segle, la llengua que fou «la més polida en Spanya».

Aquell vulgar català que's veu traspuar des del segle IX en documents llatins i que en el XIe ja se'ns ofereix format, en els temps de la invasió francesa adquiria un desenrotllament extraordinari amb l'esforç gegantí d'En Ramón Lull, que en fou instrument apte per a tota mena de disciplines de l'esperit. Després varen venir els cronistes i els poetes desconeguts i els traductors de quasi tot el saber humà, corrent en l'Edat Mitjana i l'Eximenç polígraf.—Feia mes d'una centuria d'ençà d'aquella invasió francesa, i la profecia del trovador de Beziers era ben lluny de complir-se. El perill, per al nostre idioma amenaçaba perxò, mes era per una altra banda: venia de l'interior de la península.

Catalunya acabava d'arribar al punt més alt de la seva pujada ascendent; el nostre comerç era estès per tot arreu; teníem un art propi; la nostra literatura nacional influïa en la mateixa de Castella (alguns autors castellans escrigueren en català), i de sobte resta aturada, la qual cosa, aleshores tant com avui, representa donar les primeres passes cap a la decadència. La nostra terra, que veu desaparèixer un dia l'últim rei de l'arbre de Wifred—«en aquell jorn es perdé tota la prosperitat de la nació catalana»—és regida per una nova dinastia, sense afecció al país regit i la ingerència castellana en les coses de la terra es fa cada cop més sensible. Es desplaça el centre de gravetat polític i econòmic de la península amb el descobriment de l'Amèrica. La unió dels pobles ibèrics crea un imperi espanyol, la direcció única del qual, en el centre, ens posa en males condicions de rebre la influència del Renaixement, que tot ho renova, fet per als grans Estats. La llengua castellana, prevalent-se del fet d'ésser considerada com la nacional d'Espanya, es serveix de la empremta per donar-se a conèixer per tot Europa, mentre que la nostra, que comencen a menyspreuar els mateixos que haurien hagut d'ésser els seus protectors, apenes se'n val, baldament s'estampin en català de bon principi la primera Bíblia a Espanya, o el primer Kempis en vulgar, o les obres de l'excels Aucias March. Aixó representa la forta empenta que duia; per aquesta raó llengua i literatura catalanes es resisteixen encara en llur últim reducte de València, però és per poc temps, i en la mateixa esplèndida escola valenciana ja s'hi nota un símptoma fatal: la manca de consciència de la unitat lingüística. En el segle XVI ja es tradueixen obres catalanes a la mal anomenada «llengua valenciana», com poc després s'havia de fer semblantment amb la llengua mallorquina. Així el català es redueix a una serie de dialectes que volen ésser independents en detriment de la llengua comuna, la qual no té altre refugi gairebé que la Església, la qual continuà adoptant-la en els seus rituals, segura que així parlava al cor de les multituds. En català continuà parlant també algun temps la gloriosa Generalitat, però la seva llengua comença a disfressar-se de castellana; tant s'anava adulterant. Els escriptors, si aquí n'hi havia, escrivien en castellà!

I veieu. Aquella gent que abandonava cobarda l'ús del propi idioma menyspreuant-lo pel seu «duro y poco elegante estilo según el barbarismo de aquellos tiempos», no comprenia que l'extinció de la propia llengua no suposava un senzill canvi de l'esperit, segons feia remarcar en certa ocasió en Miquel S. Oliver, sinó que comportava l'enfonsament, en l'ordre de les idees, de tot un poble; era l'aniquiament de l'esperit nacional sense profit de ningú, ni de la nostra expansió ni de les lletres castellanes. S'ha de donar un salt des del temps que la parla del nostre poble era la

dels seus reis, fins als nostres dies, per poder trobar a Catalunya figures d'algún relleu en les belles lletres. No vàrem tenir escriptors en català; però a la literatura del vencedor què hi aportàrem? Sols figures aïllades de valor sols relatiu; així en Boscà de qui en Menéndez i Pelayo amb molta indulgència diu que va ésser «ingenio mediano, prosista excelente cuando traduce, poeta de vuelo desigual y corto...» Mes acostant-se a nosaltres en Capmany, viscut molt temps fòra de la seva terra natal i que tant feu per l'enaltiment del idioma castellà, va merèixer en recompensa que l'Alcalà Galiano digués del séu estil que «no podía blasonar de natural i fluido, vicio éste de un hombre cuyo verdadero idioma era el catalán, y en cuyas obras aparecia el castellano como traído con violencia.» I, per no citar més exemples, recordem que l'Hermosilla critica el castellà d'En Cabanyes, En Valera diu que llegeix En Balmes en francès... Es la venjança de l'idioma matern.

Durant els segles de decadència catalana mai, però, la llengua ha deixat de conrear-se com a instrument escrit malgrat el que les obres que podem presentar d'aquell temps siguin, en general, de valor literari ben insignificant. Tampoc no s'és interrompuda un moment la serie dels bons patriotes que n'anyoraven l'ús. Al costat d'un Lluís Pons d'Icart o d'un Pujades que comencen a escriure en català i fineixen en castellà, l'arxiver P. M. Carbonell, fa l'inrevés planyent-se d'haver usat una llengua forastera: «aptes he pensat que es grosseria scriure d'altra lengua sinó de la sua mateixa, o aldamenys en latí. E per ço aquesta es la primera e sera la darrera (lletra) que pase en lengua strana». En Cristòfol Despuig, l'autor dels «Colloquis» de Tortosa, parla de «lo escandol que yo prech en veure que pera avuy tan absolutament se abraza la llengua castellana fins a dins de Barcelona per los principals senyors y altres cavallers de Catalunya recordant-me que en altres temps no donaven lloch a da aquest abus los magnanims Reis d'Aragó...» I com aquests, grat sia a Deu, en podríem citar molts.

Arribem al segle passat. Després d'un relatiu període de prosperitat, sobretot econòmica, de darrers del XVIIIè., i, passant per alt els calamitosos principis del XIX, resorgeix aquí un poble nou amb aspiracions mal definides si es vol, però amb més consciència del séu esperit propi. Els parcs de nostres primers renaixentistes o els més vells d'aquests entren totseguit en la corrent romàntica, origen en certa manera del nostre moviment contemporani. Cas curiós. Aleshores, diu En Rubió i Lluch, hi ha una doble corrent a Catalunya: la catalana d'esperit tradicional, amb esperit castellà, i la nova que escriu en castellà, però l'esperit de la qual és català. Ells, els catalanistes d'aleshores, carregats de bona intenció, fixant-se en el grau de decaïment dels dialectes catalans, segurament

creien que la nostra llengua ja no es podia restaurar. En Campany acabava d'afirmar que el català era un «idioma antiguo provincial muerto para la República de las letras y desconocido del resto de Europa». No, aquesta mena de profecia, com la d'En Bernat d'Auriac i tantes d'altres que s'han fet—i encara hi ha qui en fabrica—, ben aviat es va veure desmentida. Vegi's sinó com ha fructificat la llevor dels imitadors de l'Aribau. Pensem solament si avui es comprendria una protesta com la de l'any 1895 en l'Ateneu Barcelonés, pel discurs en català, d'En Guimerà. Ho diuen a última hora les publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans, abarçant tota mena de ciències; n'hi ha prou amb donar una ullada per aquestes pàgines de *La Veu de Catalunya*. (1)

Enlairem els nostres cors. La llengua que era un perill de mort, viu. I serà cada dia més nostra, guanyarà nova vigoria, cada cop més compacta en els territoris que la parlen, més independent de subjeccions estranyes. Be podem repetir docs, plens de jubilació i d'optimisme referint-nos al català les paraules amb que el Dant en el *Convivio*, saludava una nova era per al séu italià:

«Luce nuova, sole nuovo il quale surgerà ove l'usato tramonerà.»

RAMÓN d'ALÓS

MIXTIFICACIÓ

Recorda unhom la lliçó del diví Mestre als seus deixebles, allavors encara durs en comprensió, quan els deia amb ocasió oportuna: Sigueu prudents com la serp, però senzills com la coloma dòcil. Aquells homes, no obstant, eren senzills aixís com el Mestre volia: El cor obert, l'ànima plana; adintre seu no hi era possible l'abscondiment de cosa bona o mala que als llabis seus no ascendís en revelació patentada. Potser mancava a tots ells en massa manera la altra qualitat de la prudència, que el Mestre, tothora reprensor del maliciós, els aconsellés tenir algom del moure's tortuós del reptil abominable.

Qui sab si aquells pescaires, fets a mirar amb vista reposada i clara la plana mar de Galilea i el cel blau de Palestina, sabien poc de les corva-

(1) Aquest article fou publicat en el número que "La Veu de Catalunya" dedicà a la Diada de la Llengua Catalana. En dit número per a provar que el català, avui, representa tota una cultura, se reproduïxen fragments de escrits catalans referents a nombroses disciplines culturals.—N. de la R. de VIDA OLOTINA.

res de l'ànima dels altres; i per xò Jesucrist els precavia contra la intenció torçada i la mentida fina de la boca i la acció dels homes.

Altrament el Diví Mestre donaria avui la lliçó aquella, encara als qui són deixebles seus, per quant la senzillesa de cor és cosa rara i la prudència excessiva torna als homes astuts i malfiats en desmesura.

D'aquí que la amistat és falsa i en la insinceritat els homes s'accontenten. La noblesa és flor poc cultivada i en el seu lloc floreix l'escardot d'una atenció fingida.

Als llabis apareix sovint un somriure maliciós, o diuen paraula aduadora i falsa al amic present, contra qui després pronuncien frase càustica o burladora.

La reticència i la temeraria presumpció inspiren sempre el judici o comentari de la labor d'altre.

Una mesquinesa i ruindat d'esperit que desconorten, fan que els homes d'avui, molt prudentíssims a semblança de la serpentina maligne, privats de les ales de la senzillesa, que és franquesa, que és noblesa, optimisme, bona fè, s'arrossequin miseriosament les tortuositats del rezel i prevenció que inspira la prudència exagerada, que és insinceritat, pessimisme, mala fè.

P. H.

LA DOCTORA MONTESSORI

María Montessori, autora de la Pedagogia del seu nom, i que representa el primer i únic intent satisfactori d'aplicació del criteri científic a l'estudi de la Pedagogia, va néixer a Roma el 31 d'Agost de 1870. Fou la primera senyoreta que estudià Medecina a la Universitat de Roma, de la qual se'n graduà brillantment amb el Doctorat. Llarga i fecunda és la vida d'estudi i de treball científic de la Doctora Montessori. Durant ella s'especialitzà a la Clínica de Psiquiatria, venint així en contacte amb infants anormals i iniciant el tractament pedagògic davant la insuficiència del tractament purament mèdic; ensenyà Antropologia a la Universitat de Roma, com a docent lliure, materia sobre la qual ha publicat un llibre notabilíssim; ha exercit el professorat regular d'Antropologia i Higiene a l'Institut Superior del Magisteri Femení, de Roma, havent rebut l'encàrrec del Ministeri d'Instrucció Pública per a fer estudis pedagògics, etc., etc.

El treball amb els anormals la portà a conèixer el llibre del notable metge francès Edouard Séguin, qui, relatant el resultat de les seves experimentacions, havia escrit paraules plenes de bon seny i de significació que fins aleshores havien estat pràcticament desoïdes. En aquest moment comencen de pendre forma pràctica i experimental els estudis pedagògics de la insigne Doctora italiana, que tanta nova llum han projectat sobre la educació en general. Es, doncs, una creença, mancada de tot fonament que Maria Montessori s'inspirés, per a la seva tasca pedagògica, en l'obra o les idees de Rousseau, Tolstoi, Froebel, Pestalozzi, Herbart i altres pedagogs de les escoles filosòfica o sentimental que gairebé no s'ha fet viable fins a després de les recents descobertes de la ciència biològica.

Durant els tretze anys de tasca educativa experimental, silenciosa i pacient, de primer amb nens anormals i més tard amb nens normals, durant els quals portà les seves teories pedagògiques a una completa sistematització, la Doctora Montessori, a instancies d'una amiga admiradora seva, escrigué i publicà, en 1909, el seu llibre famós, «El Mètode de la Pedagogia Científica aplicat a l'educació de la Infància en les «Case dei Bambini» (Cases dels Nens)», el qual fou rebut amb entusiasme en els centres pedagògics i científics de tot el món, mereixent desseguida l'honor de la traducció a quasi bé totes les llengües cultes, havent-ne aparegut una edició a Barcelona.

Pels ensaigs que se n'han fet, el Mètode Montessori és avui pràcticament conegut en totes les parts del món civilitzat, i la seva il·lustre autora compta amb deixebles i admiradors de totes les races i nacions; tant és una cosa que arriba al fons de l'ànima humana. La propaganda del Mètode Montessori, en alguns casos molt vehement, l'han feta sempre espontàniament els seus partidaris. La Doctora Montessori ha rebut el sincer homenatge de tota mena de persones i personatges: des de la Regina Mare d'Itàlia i la filla del President dels Estats Units, a l'humil professora d'un Col·legi de Religioses de Catalunya o la simple estudianta de Pedagogia de la Xina.

De la serie d'èxits que el Mètode Montessori ha obtingut per tot arreu, n'esmentarem solament els molt recents alcançats als Estats Units, el país que s'ha fet famós per la esplendidesa dels seus sistemes d'ensenyament. A la Exposició Universal Pacific-Panamà, de Sant Francisco de Califòrnia, que acaba de celebrar-se (1915), Maria Montessori, sola completament, sense ajuda del Govern d'Itàlia, ni del dels Estats Units, instal·là i mantingué dins el Palau d'Educació, una Escola completament del seu sistema (amb dugues parets de cristalls semblant una gran vitrina), la qual funcionà diàriament davant dels ulls dels visitants, obtenint un èxit popular i cientí-

fic difícil d'imaginar. N'hi haurà prou consignant que de les sis medalles d'or de la Secció de Pedagogia, cinc foren adjudicades al Mètode Montessori, essent una d'elles el «Grand Prix» de Pedagogia. (La medalla restant es concedí a una Escola filipina pel seu treball manual). Així ha quedat proclamada, en un dels països més avençats i en un concurs mundial, la supremacia del Mètode Pedagògic Montessori.

NOTES D'ART

JOSEP ARAGAY. Es ben interessant seguir el procés d'aquest pintor inquiet i sobrant de facultats, enamorat de totes les tècniques, amb les quals i en molts cassos arriba a la estructura dels cossos, però en pocs obté la limitació dels mateixos. Aixó es a causa d'aquella sobra de facultats i de l'intensitat que dona a les seves pintures, i si be 'l priven d'aquesta limitació, en canvi'l condueixen a produir obres de un desmesurat desbordament d'intensitat, faltades d'objectivitat i en gran manera desorientadores.

Una nota de major limitació i tendresa, que no coneixia a l'Aragay, es un cap de nena, dibuixat a la sanguina. Una petita claudicació en els dos nús de dona i en les natures mortes, però veiem formes sabiades en el Cap de l'Intrinant, verdader desvassall de factura i intensitat.

Passem a uns deliciosos caps al fresc, ont la mateixa tècnica del oli es usada, però d'una manera ben noble i adoptada, fent-hi gala d'una major limitació, cosa necessaria en aquesta pintura que l'ofici i'l concepte del mateix formen en gran part el seu interès.

A. BADRINAS. Procedent del gremi d'artistes de Tarragona, aquest pintor exposa dibuixos a càn Dalmau, interessant-nos especialment els de Catalunya, que si be no son tan pulcres, en canvi son més vistos.

F. VAYREDA

NOTES SOBRE MÚSICA

«DON GIOVANNI» A LA SALA MOZART.—El dia 22 de Novembre de l'any passat, una senyoreta, Na Concepció Badía, va cantar a la Sala Mozart cançons d'aquest autor. I des de aquell dia, el públic que va escoltar-la devia sentir anyorança d'aquella música i d'aquella veu. Prou després una altra senyo-

reta, potser més coneguda, va cantar al Ateneu Barceloní més coses de Mozart, però, tan bé com ho feu, no va pas lograr esvair aquella anyorança.

En l'audició fragmentaria que's va donar, a la Sala Mozart, del «Don Giovanni», el dia 24 de Gener, va cantar Na Concepció Badia. Té una petita veu, però infantina i dolça com escau deliciosament a la música d'aquell gran compositor perpetuament infant. Canta, potser no ho sab ben bé lo que canta; canta per cantar; però oint-la venen desitjos de que sempre sigui ella la que canti música de Mozart.

LA COMPANYYA «CARAMBA». El secret de l'èxit d'una opereta, sembla que estigui en sapiguer divertir al públic fent-li passar bé l'estona. El públic no hi va a l'opereta per a escoltar una audició musical; tampoc hi va atret per l'interés de la comedia que s'hi juga; sols hi va per a divertir-se, perseguint-hi, per tant, un fi purament sensual.

Un argument lleuger de comedia; qualques situacions i dances més o menys còmiques i estravagants; fragments de música també lleugera i sensual, amb tandes de valsos, polques, etc.; una rica i flamant presentació teatral. Veusaquí els elements d'una opereta que, amb un xic de trassa en l'arranjament, poden fer-la triomfar.

La Companyia «Caramba» no'n descuida cap d'aquets elements; una presentació esplèndida; operetes com les de Franz Lehar, Leo Fall, Straus (no pas l'autor de «Salomé»); gran varietat de combinacions escèniques i de dances, xocants i executades amb una gran precisió ridícula; algunes veus boniques... No és tot això una excel·lent *atracció* per al públic que vol *divertir-se*? Vetaquí perquè s'omple quasi sempre'l Teatre de Novetats on actúa aquella Companyia.

S. LL.

INFORMACIÓ OLOTINA

LLIGA REGIONALISTA. La Comissió d'Acció Política, tot just constituïda, tractà de varies importants qüestions qual solució requereix detingut estudi, car afecten a essencials normes de esperit i d'organització absolutament indispensables a un nucli d'opinió, com la «Lliga», que's proposa actuar intensament. En conseqüència la dita C. de A. P. se reunirà tots els dimarts i acullirà amb atenció les iniciatives i observacions que qualsevol senyor soci tingui a be comunicar-li.

Ademés, tots els divendres tindran lloc unes reunions, de tots els socis que vulguin assistir-hi, en les quals s'establirà conversa sobre temes de positiu interès. El passat divendres se celebrà ja la primera de les projectades converses, en la qual s'explicà la finalitat de les mateixes, sortint molt ben impressionada la regular concurrència que hi assistí. Es de desitjar que els senyors

socis de la Lliga s'acostumin a concórrer a les converses dels divendres, car amb elles es persegueix principalment la finalitat de establir compenetració entre els diversos elements de la mateixa.

EXPANSIÓ COMERCIAL. Es una satisfacció per a nosaltres vèurer que per elements olotins, se porti a cap una obra d'expansió, baldament sigui en el ordre comercial. Per aixó hem vist amb gust que s'estableixi a Banyoles una nova entitat bancaria constituída per amics nostres ben estimats com son don Josep M.ª Masramon, D. Josep Saderra, D. Joan Prat i D. Salvador Turón. La nova casa de Banca girarà baix la raó social de Saderra, Prat i C.^a, i no cal dir que li desitjem moltes prosperitats.

COMITÉ MAURISTA. Està pròxim a constituir-s'en un en aquesta ciutat. A judicar per les persones que s'interessen per el nou organisme polític, ofereix aquest esperances de que's tracti d'una cosa sincera i acompanyada de serietat. A nosaltres els regionalistes, que tenim indubtablement certs punts de contacte amb algunes de les aspiracions del cap dels mauristes, no ens desplauria que aquí a Olot hi hagués qui les defensés amb fidelitat.

UN PREC. El Cos d'Adjunts del Certamen Literari-Artístic Olotí deu celebrar el pròxim diumenge la sessió anyal reglamentaria per a la renovació de la Junta i per a tractar de la reorganització d'aquella entitat. Com que ens sembla que existeix una certa vacilació en abordar una reorganització que respongui a les corrents culturals de nostres temps i, per altra part, sabem que hi ha qui es preocupa ja fa temps de promoure la creació d'un organisme que coordini i dongui coherencia a una serie de aspiracions de caracter cultural, ens permeteriem pregar als senyors membres del Cos de Adjunts que ajornin per un curt temps tota resolució, amb el fi de donar lloc a que prengui forma la proposta de creació del organisme a que'ns hem referit, dintre el qual podrien realitzar-se amb eficacia les peculiars funcions de nostra veterà Certamen.

VIDA OLOTINA, SETMANAL. Cedint a un prec que se'ns ha fet repetidament, hem decidit que nostra Revista aparegui, a partir del present número, setmanalment. Aixó ens permeterà que, sense perdre el caracter que ens es propi, poguem adaptar-nos a circumstancies de actualitat, conseguint, de passada, una mes freqüent comunicació amb nostres lectors. Aquets sabrán apreciar el gros sacrifici que la reforma ens ha de costar, majorment tenint en compte que no son variades les condicions de suscripció.

Aquest número ha estat confeccionat en l'establiment tipogràfic de l'amic Pere Aubert amb qui hem contractat la impressió de «VIDA OLOTINA». Al constatar publicament les facilitats que hem trobat en la casa Aubert, hem de fer patent nostra gratitut vers l'amic Alzamora del qual portem rebudes moltes atencions que refermen la amistat que amb tant pulcre tipògraf ens uneix.

PERE AUBERT
Impresor — Olot

TONI-DIGESTOL BURGUET

RESTAURACIÓ DEL PAHIDOR

A base de ferments gástrics al estat natural, gonolobus, coadurango, cuassia simaruba menyanthus trifoliata i chelidonium majus. Remei excelent i comprovat per a curar les dispepsies, siguin o no d'origen nerviós, catarros gástrics, pesadesa, botiment, vèrtics del estómac, neurastenia gástrica, flatulencies, mal gust i mal olor de la boca. Amb el seu ús s'obtenen incomparables resultats en tota classe de gastralgies (mal de pahidor), calma ràpidament el dolor perquè ataca les causes del mal. No conté opi, morfina ni cocaina ni medicaments que puguin produir trastorns en l'organisme.

DIPÓSIT:

Laboratori i Oficina
de Farmacia de

Antón Bolós i Vayrada

Sant Rafel, 28
OLOI

FARMACIA I DROGUERIA

JOAN CARDELÚS I FILLS

Agents exclusius per a Olot dels tant recomanats

PRODUCTES DE LA PERFUMERIA GADALÚS

i de la **CREMA BELLA AURORA**

i per a la provincia del insuperable

CHAMPAGNE GEORGE MONTAGNE